

Η ΩΡΑΙΑ ΠΑΠΑΔΙΑ

ΣΑΜΙΑΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

Η ἀφήγησίς μου δὲν εἶναι ἐκ τῶν κοινῶν ἐκείνων μυθοπλαστικῶν τῶν ἄνευ βάσεως ἱστορικῆς, αἵτινες καίτοι πρὸς ἠθικόν τινα τείνουσαι σκοπόν, ἀποτυγχάνουσιν ὅμως συνήθως, ὡς στερούμεναι τοῦ κυριωτέρου τῆς ἐπιτυχίας στοιχείου—τῆς ἀληθείας. Πρόκειται περὶ συμβεβηκότος ἀληθοῦς τὸ ὅποιον ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματος γηραιᾶς θείας μου ἥτις καὶ αὐτὴ τὸ εἶχε διατηρήσει ζωηρῶς ἐν τῇ μνήμῃ της, ἀφ' ἧς ἐποχῆς κόρην μικράν τὴν ἐχόρευεν ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ ὁ πατὴρ της, ὁ ὁποῖος πολλάκις διηγείτο διεξοδικῶς εἰς τὰ τέκνα καὶ τὴν σύζυγόν του, τὸ αἵματηρόν τοῦτο οἰκογενειακὸν ἐπεισόδιον, ὅσας κατὰ τὰς μακρὰς νύκτας τοῦ χειμῶνος δὲν εἶχεν ἄλλο τι πρόσφατον νὰ εἴπῃ, δοκιμάζων οὕτω γλυκύπικρόν τι συναίσθημα ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει φρικώδους δρόματος ὅπερ τὸν ἀπεστέρησεν ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ.

I

Τὸ χωρίον Α*** κείμενον ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ὑψηλοῦ βου οὔ, ὑπενθυμίζοντος εἰς τὸν θεατὴν τὰ ρωμαντικά καὶ ἄγρια ὅρη τῆς βορείας Ἡπείρου, τὰ ὅποια ἐνέπνευσαν στίχους τόσον ἐξόχους εἰς τὴν ἀποδημητικὴν τοῦ Βύρωνος μοῦσαν, συνέκειτο περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐξ ὀλίγων ἑκατονταδῶν οἰκιῶν, ὅλων λιθοκτιστῶν ἄνευ ἐπιχρίσματος ἀσβέστου, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν μεγαλειτέρων οἰκοδομῶν, διακρινομένων διὰ τῆς λευκότητος καὶ τοῦ μεγέθους των, ἐν μέσῳ τῶν λοιπῶν ταπεινῶν οἰκημάτων, ὡς διακρίνεται ζεῦγος μεγαλοπρεπῶν νησσῶν αἱ ὅποια βροδέως καὶ σοβαρῶς προβαίνουσιν, ὑπὸ σμήνους περικυκλούμε-

ναι νεωσσί ἐκκολαφέντων νεοσσῶν. Μεταξὺ αὐτῶν προεξῆρχεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ χωρίου, ἥτις ἐκτὸς τοῦ ὄγκου τῆς, ἐπέσυρε τὸ βλέμμα καὶ διὰ τοῦ τρούλου αὐτῆς, ἐστεγασμένου δι' ἐρυθρῶν κεραμίτων καὶ τοῦ ἀπλοῦ μαρμαρίνου κωδωνοστασίου τῆς, ἀποτελούντων τὰς μόνας ὀξείας προεξοχὰς ἐπὶ τοῦ εὐρέος καὶ ἀνωμάλου ἐπικλινοῦς ἐπιπέδου τῶν λοιπῶν στεγῶν.

Ἐσπέραν τινὰ Σαββάτου τοῦ ἔτους 181*, ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου αἰδεσιμώτατος Παπᾶ Δανιήλ, περιβληθεὶς τὸ ράσον του, μετέβη μὲ τὸ σύνθηες γαλήνιον του ἦθος καὶ ἔκρουσε τὸν κώδωνα διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ· ὁ γλυκὺς μεταλλικὸς ἦχος τοῦ μικροῦ κράκτου ἐξηπλώθη ἀπαλῶς ἀνὰ τὰ πέρατα τοῦ χωρίου καὶ τῶν πέριξ ἐκ τῆς περιβλέπτου δι' ἐκείνης θέσεως, ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς, ἐκτείνων τὸ βλέμμα ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς, παρετήρει τὰς μικρὰς ομάδας τῶν ἀμπελουργῶν, ἐπιστρεφόντων ἐνωρὶς εἰς τὰς ἐστίας των, ὅπως ἀκούσωσι τὸν ἑσπερινὸν καὶ προετοιμασθῶσι διὰ τὴν ἀγίαν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς. Ἐκ τούτων, τινὲς μὲν ἤρχοντο πεζῇ, τινὲς δὲ ἐπὶ τῶν ἡμιόνων ἢ τῶν ὄναρίων αὐτῶν, φερόντων ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τοῦ σώματος ἀνηρτημένην ἀγκυλίδαν κληματίδων, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς φορβὴ τῶν ζώων διὰ τὴν ἐπαύριον καὶ ὡς ἔναυσμα διὰ τὴν πυρὰν τοῦ μεγειρείου.

Μετά τινα λεπτά εὖλ θεῖς γραῖτι μελανοφοροῦσαι, εἰσῆρχοντο σταυροκοποῦμεναι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνάπτουσαι ἱσχνὰ κίτρινα κηρία πρὸ τῶν εἰκόνων καὶ πληροῦσαι τὰς κρεμασμένας κανδήλας δι' ἐλαίου καθαροῦ ἐκ μικρῶν φιαλῶν τὰς ὁποίας ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. Ὁ Παπᾶ Δανιήλ ἀνεγίνωσκε διὰ φωνῆς μονοτόνου καὶ βαρεῖας τοὺς κεκανονισμένους κατὰ Σάββατον ψαλμοὺς τοῦ Προφητᾶνακτος ποιητοῦ τῆς Γραφῆς, ἐνῶ ὁ νεαρὸς διάκονος Σωφρόνιος περιβεβλημένος κυανοῦν στιχάριον χρυσοῦφαντον καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸ ἐκ λευκοῦ ὀλοσηρικὸν ὠράριον, διτηνθισμένου διὰ κοσμημάτων ἐκ ποικιλοχρόου μετᾴτης καὶ χρυσοκεντήτων σταυρῶν, περιήρχετο τὸν ναόν, διαχέων περὶ ἑαυτὸν νέφη εὐωδῆ μεθυστικοῦ μωσχολιδάνου ἐκ τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου του, οὗτινος οἱ ἡχηροὶ κωδωνίσκοι συνώδευον διὰ μελωδικῆς υποκρούσεως τὴν φωνὴν τοῦ ἱερέως.

«Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε βαρυκάρδιοι ; ἵνα τί ἀγαπᾶτε μηχανιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος ;» ἔλεγεν ὁ Παπᾶ Δανιήλ· κλι-κλι-κλίν, κλι-κλι-κλίν, κλι-κλι-κλίν ὑπελάμβανεν μὲ τὸ θυμιατήριον ὁ διάκονος, ἐν ᾧ διηθύθυνεν ἐν ταύτῳ πλᾶγια βλέμματα πρὸς στασίδιόν του τοῦ ἀριστεροῦ νάρθηκος, ἔνθα νέα γυνὴ ἴστατο ποιοῦσα εὐλαθῶς ἐκ διαλειμμάτων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ διὰ τῶν κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς τὴν γῆν προστλωμένων μεγάλων ὀφθαλ-

μῶν της, παρηκολούθει λάθρα τὸν ἐν μέσῳ τῶν εὐωδῶν νεφυ-
δρίων προχωροῦντα Σωφρόνιον, ὅστις μὲ τὴν μακρὰν καὶ σιι-
πνὴν κόμην του, τὸν μόλις φυόμενον ξανθὸν μύστακα καὶ τῇ
ἀγένειον ὄψιν, προσωμοίαζε τὸν ἄγγελον Γαβριήλ, πορευόμενον
πρὸς τὴν Παρθένον ἵνα τῇ ἀναγγεῖλῃ τὸ χαρμώσουν ἄγγελμα.

Ἦτο ἡ Κυρὰ Λενίτσα ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἡ ὠραία παπαδιὰ, ὡς
ἐκαλεῖτο συνήθως ἡ πρεσβυτέρα τοῦ ἐφημερίου, πρεσβυτέρα ὅμως
μόλις ὑπερβᾶσα τὸ εἰκοστὸν τρίτον τῆς ἡλικίας της ἔαρ. Κόρη
μονογενὴς τοῦ Χατζῆ Γλάννη Καράμπελα, εὐπόρου κτηματίου
καὶ προεστοῦ τοῦ χωρίου Α', ἀνετράφη ὑπὸ τῶν φιλοτιτόργων
γονέων της μετὰ τῶν τρυφερῶν φροντίδων καὶ τῆς προσηλώσεως,
μεθ' ὧν ἀργότερον ἡ χαϊδευμένη καὶ εὐαίσθητος Λενίτσα ἐπερι-
ποιεῖτο τὸν ἐν γάστρᾳ πλατύφυλλον βασιλικὸν της, ποτίζουσα
κλαδεύουσα καὶ καμαρόνουσα αὐτόν, ἐνῷ μὲ τὴν λεπτὴν φωνήν
της ἔφαλλε τὰ ἀτελῆ ἄσμάτια, ὅσα εἶχεν ἀκούσει εἰς τοὺς συγ-
γενικοὺς γάμους ὅπου μετέβαινεν, ἢ ἔμαθεν αἰωρουμένη εἰς τὴν
σανιδοχοῦντα μετὰ τῶν συνομιλήκων τῆς γειτονίας κορα-
σίδων, ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλης ἀμυγδαλέας. Ἀπὸ τῶν παιδικῶν
της χρόνων, συνέπαιζεν ἐν ἄκρᾳ οἰκειότητι μετὰ τοῦ μικροῦ Σω-
τήρη, μακρυνοῦ συγγενοῦς της, τοῦ ὁποῖου ἦτο κατὰ δύο ἢ τρία
ἔτη μεγαλητέρα ἐφ' ὅσον ὅμως παρήρχοντο τὰ ἔτη καὶ τὰ παι-
διὰ ἐγίνοντο ἔφηβοι ἡ συνδέευσα αὐτὰ ἀθῶα ἀγάπη. ἤρξατο
μεταβάλλουσα χαρακτῆρα· οὕτω δὲ ὅταν ἡ Λενίτσα δεκαπενταέ-
τις πλέον νεᾶνις, πρωΐμως ἀνεπτυγμένη, εὐτραφής, μελαγχροινή,
μὲ ὀφθαλμοὺς καὶ κόμην μελανὰ ὡς τὸ Ἑρεβός, ἐθεωρεῖτο ἤδη
ἐπίγαμος, ὁ Σωτήρης, εὐειδής, ξανθός καὶ γαλανόφθαλμος παῖς,
μόλις ὑπερβᾶς τὰ δεκατέσσαρα ἔτη, ὀρφανὸς ὢν πατρός καὶ στε-
ρούμενος περιουσίας τινός, ἠναγκάσθη ὑπὸ τῆς προνοητικῆς υἱ-
τρός του νὰ εἰσέλθῃ ὡς δόκιμος εἰς τὴν πλησιόχωρον μονὴν τοῦ
Τιμίου Σταυροῦ, ὅπου μετὰ τινα καιρὸν προεχειρίσθη Ἀναγνώ-
στης, ποικίλα ἔχων καθέκοντα ἐν τῷ κοινῷ. Διότι ἐκτὸς τῆς
ἀναγνώσεως τοῦ Ψαλτηρίου, τῶν Προφητειῶν καὶ τῶν λοιπῶν
τεμαχίων τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς, ἐκτὸς τῆς ἀπαγγελίας τῶν περι-
κοπῶν τοῦ Ἀποστόλου καὶ τῆς προηγέσεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ λαμ-
παδηφόρου μανουαλίου κατὰ τὰς Ἑξόδους καὶ Εἰσόδους, ὑπε-
χρεοῦτο πρὸς τοῦτοις νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸ Ἑγουμενικόν, ὅπου
ἐκάστην Κυριακὴν ἢ ἄλλην ἐορτὴν μετὰ τὴν λειτουργίαν, συνη-
θροίζετο ἅπαν τὸ πρεσβυτέριον τοῦ μοναστηρίου καὶ οἱ παρευ-
ρισκόμενοι ξένοι παρεκάθηντο ἀφοῦ πρῶτον ἔβαλλον μετάνοιαν
καὶ ἡσπάζοντο τὴν χεῖρα τοῦ Ἑγουμένου· ὁ μικρὸς ἀναγνώστης,
συνεσταλμένος καὶ ταπεινός ὑπὸ τὸν μαῦρον τρίχινον σκούφον,

μέ τήν κυκλῆν βράκαν, περιπόδια τοῦ αὐτοῦ χρώματος καί τὸ κοντόν ράσον του, περιέφερε τότε τὸν δίσκον μέ τὸ γλυκόν, τήν μαστίχην καί τὸν καφέ, σερβίρων τήν ὁμήγουριν. Ἐπίσης, καθ' ὡς ἡμέρας ὁ Γέροντας εἶχε σημερινά τινα ξένον εἰς τὴν τράπεζάν του, ὁ ἀναγνώστης ἐβόηθει τὸν ἀρχιτρίκλινον τῆς Μονῆς πατέρα Συμεὼν ἀπαγγέλλων καί τὴν ἐπιτραπέζιον εὐχὴν κατὰ τὴν ἑναρξιν καί τὸ πέρας τοῦ φαγητοῦ, ἐπευλογοῦντος τοῦ Ἡγουμένου.

Τῆς Δενίτσας ἡ ἀνάμνησις ἐν τούτοις δὲν ἐσβέσθη τέλειον ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Σωτήρη, καί πολλάκις κατὰ τὰς ἀτελείωτάς αἰσθητικὰς ἀγρυπνίας, ἀφηρεῖτο ὅλος ἐνώπιον τῆς εἰκόνος νεαρῶς τινος ἀγίας. Ζωὴν καί κίνησιν λαμβανούσης ὑπὸ τὸ τρεμοσβύνον φῶς τῆς πρὸ αὐτῆς ἀνηρτημένης κανοῆρας, καί ἀνεσκίρτα ὅταν τυγὼν ἀνεκάλυπτε σημεῖόν τι ὁμοιότητος τῆς εἰκονιζομένης ἐπὶ τοῦ ξύλου, πρὸς ἐκείνην ἣς ἡ συμπαθεστάτη καί πολυθέλητος μορφή εἶχεν ἀποτυπωθῇ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων ἐπὶ τῆς παιδικῆς του καρδίας. Ὅποιον εἶδους χιμαίρας ἐπλάττειν ἄρα γε ἡ νεαρὰ φαντασία του καί ὑπὸ ποῖον πρίσμα διέβλεπε τὸ μέλλον ὁ μικρὸς Σωτήρης; — "Ἀγνωστον! τίς δύναται νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τὰ ἄδυστα τῶν σκέψεων καί τῶν ὄνειροπολημάτων ἔστω καί ἐνὸς μικροῦ Ἀναγνώστου;

Δὲν ἤργησεν ὅμως ὁ ἀτυχὴς νὰ ἴδῃ τὰ ὄνειρά του διαλυόμενα φεῦ, ὡς ὁ καπνὸς τοῦ λιθαρωτοῦ, ἢ ὡς ὁ ἀτμός τοῦ θερμοῦ ὕδατος, ὃν ἐβλεπεν ἀνερχομενον, ὅταν μέ τὴν μικρὰν χαλκίνην προχόρην ἀνὰ χεῖρας, ἀνέμενε νὰ δώσῃ τὸ Ζέον εἰς τὸν μυσταγωγοῦντα ἱερέα. Ἡμέραν τινα ἡ μήτηρ του μεταβάσας εἰς τὴν Μονὴν ὅπως ἴδῃ τὸν υἱὸν της καί τῷ φέρῃ δύο ὑποκάμισα τὰ ὅποια νεωστὶ εἶχεν ὑφανεῖ καί ράψῃ δι' αὐτόν, τῷ ἀνήγγελε μεταξὺ ἄλλων εἰδήσεων ἐκ τοῦ χωρίου των καί τοὺς προσεχεῖς γάμους τῆς κόρης τοῦ Χατζῆ Γεράνη Καραμπέλα.

Τὸ ἀπροσδόκητον ἄκουσμα κατετάραξε τὸν μέλλοντα μοναχόν, καί μόλις ἐκρυτήθη ἀπὸ τοῦ νὰ κλαύσῃ ἐνώπιον τῆς ἀγαθῆς χήρας, ἡ ὅποια καί τοι γνωρίζουσα τὸ μυστικὸν τοῦ τέκνου της, ἐθεώρησε μολοντοῦτο ἀναγκαῖον νὰ τὸ ἀπαλλάξῃ μίαν ὥραν πρὸ τῆς ἀπὸ ἀτόπου ἐλπίδος καί ἄσχοπα ὄνειρα καί ἐμπειρίας ἐν αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἐμμείνη εἰς τὸν μοναστικὸν βίον καί νὰ ἱερωθῇ ἡ πτωχὴ γυνὴ μόνον εἰς τὸ στάδιν αὐτὸ διέβλεπε λαμπρὸν τὸ μέλλον τοῦ μονακρῆς γόνου της· τὸν ἐφάνταζετο ἀπὸ τοῦδε ἀγγελόμορφον διάκονον, κατακλινοῦντα διὰ τῆς γλυκεῖας φωνῆς του τὰς ἀκοὰς τῶν ἐκκλησιαζομένων, κατόπιν ἱερέα σεμνόν καί ἱεροπρεπῆ, ἔπειτα ἀρχιμαν-

δρίτην, ἡγούμενον καὶ . . . διατί ὄχι; ἴσως καὶ Δεσπότην ἀκόμη, μετὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ τὴν εὐχὴν τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, ὅστις ἀποβήσκειν τῇ εἵχε εἰπεῖ: «Μαρουδιώμου, παπᾶ νὰ μοῦ κάμῃς τὸ Σωτήρη μας, νὰ ἔχῃ ἡ ψυχὴ μας παντοτενὸ μνημόσυνο στὸν ἄλλο κόσμον».

II

Εἰς τὴν χωμόπολιν Μ' δύωρον ἀπέχουσιν τοῦ χωρίου Α', διέμενε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Δημήτριος Περούκης, ἀνὴρ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ περίπου ἐτῶν, ὑψηλός, ἰσχνός ἀλλ' ἐργατικώτατος καὶ σῶφρων γεωργός, τὴν καλητέραν χαίρων ὑπόληψιν ἐν τῷ τόπῳ τῆς γεννήσεώς του· στηριχθεὶς τὴν μητέρα του πολὺ μικρός, εἶχε τὴν ἀτυχίαν νὰ χάσῃ καὶ τὸν πατέρα ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του, οὕτω δὲ εἰκασαέτης μόλις ἔμεινε μόνος προστάτης τῆς οἰκογενείας του, ἀποτελουμένης ἐκ μ. ἄς ἀδελφῆς μεγαλειτέρας, δύο μικροτέρων καὶ νηπίου ἀδελφοῦ. Ἐμπνεόμενος ὁμως ὑπὸ τῆς στοργῆς, τοῦ ἀκραίφνου ἐκείνου οἰκογενειακοῦ αἰσθήματος ἐφ' ᾧ διεκρίνοντο οἱ πατέρες μας, δὲν ἐλιποφύχῃσεν οὐδ' ἐξανέστη κατὰ τῆς εἰμαρμένης· ἔκαμε τὸν σταυρόν του ὡς καλὸς χριστιανὸς καὶ ἐπέδωκε ὀλοφύχως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν πατρικῶν κτημάτων· ἐστρεμμάτιζε πετρώδη χωράφια, ἐφύτευεν ἀμπέλους, ὥργωνεν, ἔσπειρε καὶ ἐθέριζε τὸν σίτον καὶ τὸν οἶνον του, ἐκαλλιέργει μικρὸν κῆπον διὰ τὰ ἀπαραίτητα εἰς τὴν οἰκογένειαν λαχανικά, ἐτρύγει κατὰ Αὐγουστον τὰς μοσχάτας σταφυλάς, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του καὶ τὰς ἡπλωνεν εἰς τὸ ἁλῶνι, ὁπόθεν ἐσύναζον κατόπιν ὥραίας ξανθὰς στειφίδας, ἔτρεφεν ἄνω καὶ κάτω, ἐπώλει τὸ προϊόν του καὶ ἀπεταμίευε μικρὰ περισσεύματα, εὕρισκον τὸν καιρὸν νὰ μανθάνῃ καὶ μουσικὰ παρὰ τοῦ γείτονος κουρέως, ὅστις ἐπηγγέλλετο καὶ τὸν φάλτην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς ἐνορίας. Ἀφ' ἐτέρου αἱ ἀδελφαὶ του ἔνηθον τὸν βάμβακα καὶ τὸ μαλλίον καὶ ὕφαινον εἰς τὸν «ἀρχαλεῖδ» τ' ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐνδυμασίαν των ὑφάσματα, παρασκευάζουσαι ἐν ταύτῳ καὶ τὴν προῖκα των· οὕτω δὲ διὰ παραδειγματικῆς οἰκονομίας καὶ φιλεργίας κατώρθωσεν ὁ καλὸς Δημήτριος ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην τὰς ἀδελφάς του, τὰς ὁποίας ἐπροίκισε διὰ τῶν κτημάτων εἰς τὰ ὅποια αὐτὸς προσέδωκε πολὺ μείζονα τῆς ἀρχικῆς ἀξίαν διὰ τοῦ ἰδρωτός του, κρατήσας μόνον ἐν ἀμπέλιον ὀλίγων στρεμμάτων διὰ τὸν μικρὸν ἀδελφόν του καὶ μὴ μεριμνήσας διόλου δι' ἑαυτόν, καθότι ἐμελέτα, ἰκολουθῶν φυσικὴν αὐτοῦ κλίσιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κλῆρον.

Ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ ἕτερος τῶν δύο ἐφημερίων τοῦ χωρίου Α' εἶχεν ἐν εἰρήνῃ ἀποδημήσει εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς καὶ ἐζητεῖτο ἐπ' αὐτοῦ διάδοχος. Ὁ Δημήτριος Περούκης μαθὼν τοῦτο δὲν ἔχασε τὴν εὐκαιρίαν· ἀπὸ τίνος χρόνου εἶχεν ἀφίσει τὴν κόμην νὰ κατέλθῃ μέχρι τῶν ὤμων· ἐφοῖτα τακτικῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου ἐδοῦντο τοὺς ψάλτας καὶ ἐξετέλει χρῆν ἐρασιτέχνου ἀναγνώστου, μετ' εὐλαβείας καὶ ἀφοσιώσεως, αἰτίνες συνετέλεσαν εἰς τὴν γενικῶς παρὰ τοῖς συνδημόταις του σχηματισθεῖσαν περὶ αὐτοῦ ἀγαθὴν γνώμην, ἡ ὁποία περιελθούσα καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ ἀρχιερέως τῆς νήσου, προδιέθεσεν εὐμενῶς τὴν Α. Πανιερότητα ὑπὲρ τοῦ ἐπιδόξου κληρικοῦ.

Ἡδὴ δὲν ὑπελείπετο ἢ ἡ εὐερεῖς καταλλήλου νύμφης διὰ τὸν μέλλοντα ἐφημέριον· ἐνῷ δὲ ἡσχολεῖτο εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς σεμνῆς συμβίου του μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν πτωχῶν οἰκοκυραίων, διότι στερούμενος ἰδίας περιουσίας δὲν ἠδύνατο οὐδ' ἑστεργε ν' ἀποβλέψῃ ὑψηλότερα, κατ' εὐτυχίαν συγκυρίαν, κληρονομία τις ἀπροσδόκητος μετήλλαξεν οὐσιωδῶς τὴν θέσιν του· θεὸς τοῦ τις ἐκ μητρός, ἀποθανὼν ἄκλῆρος εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ καταλιπὼν τὴν περιουσίαν του εἰς τὰς ἐκκλησίας· καὶ τὰ σχολεῖα τῆς αὐτοῦ πατρίδος, διέθεσε καὶ ἀξιόλογον αὐτῆς μερίδα ὑπὲρ τῶν τέκνων τῆς ἀδελφῆς του. Τὰ διακόσια φλωρία ἅτινα ἔλαχον εἰς τὸν φίλον μας Περούκην τὸν κατέστησαν αἶφνης γαμβρὸν περιζήτητον· πρῶτος δὲ μεταξὺ τῶν πολλῶν οἱ ὅποιοι τῷ ἔστειλαν «προξενιχῆς» ἦτον ὁ Χατζῆ Γιάννης Καράμπελας. Ἦτο θετικὸς ἄνθρωπος ὁ πατὴρ τῆς Λενίτσας· προκειμένου δὲ νὰ ἐκλέξῃ σύζυγον δι' αὐτήν, δὲν ἐδίσταζε νὰ στήσῃ τὴν ἐκλογὴν του εἰς τὸν μέλλοντα ἐφημέριον τοῦ χωρίου του, ὅστις καὶ διὰ τῆς πνευματικῆς του ἐπιρροῆς καὶ διὰ τῶν φλωρίων του, ἅτινα ἡ κοινὴ γνώμη ἀνεβίβασεν ὑπερόγκως, ἠδύνατο νὰ ἐξυψωθῇ σπουδαίως καὶ τὴν πολιτικὴν ἐπιβολὴν τοῦ πενθεροῦ του, γλιχομένου τὸ ἀξίωμα τοῦ προεστοῦ. Οὕτω δὲ μετὰ τινά χρόνον, ἐτελοῦντο πανηγυρικῶς οἱ γάμοι τοῦ Δημητρίου Περούκη πρὸς τὴν Ἑλένην Καράμπελα, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ μὲν πρῶτος ἐκελεύετο ἱερεὺς μετονομασθεὶς Δανιήλ, ἡ δὲ νεκρὰ συμβία του ἀπέκτα ὀριστικῶς καὶ λίαν προσηκόντως τὸν τίτλον τῆς ὡραίας Παπαδιᾶς.

Τὸ γεγονός ἐσχολιάσθη κατ' ἀρχάς· οἱ φθονεροὶ δὲ ἔλειψαν ἀπὸ τοῦ νὰ εἴπωσι τὰ ἰδικά των, οἱ δὲ ἀμερόληπτοι ἐκάκισαν τὸν Καράμπελαν ὡς θυσιάσαντα τὴν στοργὴν εἰς τὸ συμφέρον καὶ τελέσαντα γάμον σχετικῶς δυσανάλογον διὰ τῆς συζεύξεως τῆς μηκέτι 19ετίδος θυγατρὸς του, πρὸς ἄνδρα ἐγγίζοντα τὸ τεσσαρακοστόν· πλὴν ὅλα ταῦτα συντόμως ἐλησμονήθησαν· ἡ

ἀγαθότης τοῦ Παπᾶ Δανιήλ καὶ ἡ σωφροσύνη τῆς Παπαδιᾶς ἐφίμωσαν τὰ κακὰ στόματα καὶ ὁ βίος αὐτῶν εἰσῆρχετο καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα εἰς τὸν ροῦν τῆς εὐτυχίας.

III

Ἔτη τινὰ παρῆλθον ἔκτοτε, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἠυλόγησε τὴν ἔνωσιν αὐτῶν· περίλυπος ἐφαίνετο ὁ Παπᾶ Δανιήλ, διότι αἱ συχναὶ πρὸς τὸν Κύριον δεήσεις του ὅπως τὸν καταστήσῃ πατέρα δὲν εἰσηκούοντο· ὡς πρὸς τὴν Κυρὰ Λενίτσα αὕτη ἐφαίνετο ἀδιαφοροῦσα· προσεκτικὸς ὀφθαλμὸς θὰ ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ αὐτῆς τὰ ἔχνη ἐνδομύχου αἰσθήματος ὅπερ τὴν καθίστα σχεδὸν ἀναίσθητον εἰς τὰ περὶ αὐτὴν συμβαίνοντα· ἀνάμνησίς τις ἐσχίαζε συνεχῶς τὸ λείον της μέτωπον· ὁ γάμος αὐτὸς ἦλθεν ἀποτόμως νὰ διαλύσῃ τὰ νεανικά της σχέδια· ἡ εἰκὼν τοῦ ξανθοῦ καὶ λεπτοφυοῦς ἐκείνου μεираχίου, τοῦ Σωτήρη, τοῦ συντρόφου τῶν παιδικῶν της παιγνίων, ἀντετίθετο ὅσον εἰς τὴν σοβαρὰν μὲν καὶ ἀγαθὴν, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυχρονίου κακουχίας μελανωπὴν καὶ ἐρρυτιδωμένην ὄψιν τοῦ συζύγου της, ὥστε πολλάκις παρεπλανᾶτο ὑπὸ τῆς φαντασίας, ὄνειρον ὑπολαμβάνουσα τὴν πραγματικότητά καὶ ἀποροῦσα πῶς ἐπέισθη νὰ ἐνωθῇ διὰ βίου πρὸς ἄνθρωπον ὃν ἐτέθετο μὲν ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο καὶ ν' ἀγαπήσῃ. Ὑπέικουσα εἰς τὴν ἐπιτακτικὴν θελήσιν τοῦ πατρὸς της δὲν ἀπετόλμησε νὰ προτάξῃ ἀντίρρησην τινὰ καὶ παρεδόθη εἰς τὴν μοῖραν της χωρὶς νὰ ἐννοῇ τὸ πῶς.

Ἐν τούτοις ὁ Παπᾶ Δανιήλ μακρὰν τοῦ νὰ μαντεύσῃ τὴν ἀληθῆ ἀφορμὴν τῆς μελαγχολίας της, τὴν θεώρει φυσικὴν, ἀποδίδων αὐτὴν εἰς τὴν στέρωσιν τῆς προσφιλοῦς του Παπαδιᾶς· καὶ λοιπὸν συχνάκις ἐπεχειρεῖ ἐκδρομὰς εἰς τὰ πέριξ χωρία καὶ τὰ μοναστήρια ἵνα τὴν διασκεδάσῃ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπεσκέφθη περὶ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν καὶ τὴν μονὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κειμένην εἰς θέσιν ρωμαντικὴν, εἰς τὴν ὑπώρειαν λόφου καταφύτου ἐκ πευκῶν, κατωθεν τοῦ ὁποίου ἀπλοῦται πεδιάς καταλήγουσα εἰς τὴν θάλασσαν· ἐν τῇ πεδιάδι ταύτῃ ἐξετείνετο ἡ πάλαι ποτὲ λαμπρὰ τῆς Σάμου πρωτεύουσα, ἡ καθ' Ἡρόδοτον «πολέων πασέων πρώτη ἑλληνίδων καὶ βαρβάρων» καὶ ἥς μόνον καταφανὲς λείψανον, ἐκτὸς τῶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἵσταται εἰσέτι στήλη ἐκ 13 ἐξηθρωμένων σπονδύλων ἀνήκουσα εἰς τὸν τότε θαυμάσιον ναὸν τῆς πολιούχου Ἥρας, ὀλίγον δὲ μακρὰν ταύτης· ἐγείρεται νῦν τὸ ζωηρὸν ἐμπορικὸν ἐπίνειον τῆς χώρας «Τηγάνιον» ἐνῶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡμετέρας διηγήσεως ἦτο γυμνὴ καὶ ἔρημος παραλία.

ΑΛΕΞ. ΚΩΣΤΗΣ

Ἦτο ἡ εἰκοστὴ Ἰουλίου, ἑορτὴ τοῦ προφήτου Ἡλίου, καθ' ἣν διττὴν ἄγουσιν ἑορτὴν οἱ ἐν Σάμφ μοναχοί, — τὴν ἀνάληψιν προστάτου καὶ ἀρχηγέτου τῶν Ἀναχωρητῶν καὶ τὴν ἑναρξιν τῆς βρώσεως τῶν σταφυλῶν, εὐλογουμένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμένου κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ διανεμομένων εἰς τοὺς ἀδελφούς, εἰς τοὺς ὁποίους κατ' ἀρχαίαν συνήθειαν δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐγγίσωσι τὸν γλυκὺν τῆς ἀμπέλου καρπὸν πρὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατυπώσεως ἐκείνης. Ἀλλ' ἡ μετάβασις τῆς ὥραιας Παπιδῆς μετὰ τοῦ συμβίου της εἰς τὴν Μονήν, ἐγένετο κατὰ μοιραίαν σύμπτωσιν, ἐν ἡμέρᾳ τὰ μάλα ἀξιοσημειώτῳ καὶ χρισιμωτάτῳ διὰ τὸν νεαρόν μας Ἀναγνώστην. Εἶχεν οὗτος ἀναχωρήσει κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἡγουμένου ἀπὸ τῆς προτεραίας μετὰ τῆς μητρός του, φερούσης τὰ συνήθη δῶρα πρὸς τὸν ἐν τῇ Χώρα ἐδρεύοντα Ἀρχιερέα, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν χάριν τῆς χειροτονίας, μεθ' ἣν, γενόμενος διάκονος καὶ μετονομασθεὶς Σωφρόνιος, ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χωρίον του, ὅπου, κατ' ἔθος γενικὸν ἐν τῇ νήσῳ, ὤφειλον νὰ ἑορτάσωσι τὸ ἐπίσημον συμβάν, διὰ τῆς παρασκευῆς καὶ διανομῆς λουκουμάδων ἢ εὐτυχῆς χήρα μόλις φθάσα εἰς τὸ πτωχικὸν της, ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν προετοιμασίαν τοῦ πολτοῦ ἐκ λευκοτάτου ἀλεύρου, ἐπλήρωσε τὴν ἐπὶ τῆς πυρᾶς χύτραν δι' ἀφθόνου ἐλαίου καὶ ἤρξατο ρίπτουσα ἐπιδεξίως τὰ τεμάχια τοῦ πολτοῦ εἰς τὸ ἀναβράζον ὑγρὸν, ὅποθεν ἐξῆγε μετ' ὀλίγον ξανθοὺς καὶ ἀχνίζοντας τοὺς ἀφράτους λουκουμάδας, τοὺς ὁποίους περιχέουσα δι' εὐώδους μέλιτος καὶ κανέλας ἐξέπεμπε πρὸς τὰς οἰκίας τῶν φίλων. Καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ νεοχειροτόνητος διάκονος ἐδέχετο μετὰ συστολῆς καὶ προώρου σοβαρότητος τὰς ἐπισκέψεις τῶν συγγενῶν καὶ γνωρίμων, εὐχομένων μὲ τὸ ποτήριον τῆς μαστίχης εἰς τὴν χεῖρα «καὶ εἰς ἀνώτερα καὶ δεσπότης μὲ τὸ καλό». Κατακλιθεὶς δὲ παραζαλισμένος ἐκ τῆς παρατεταμένης τύρβης καὶ τῆς εὐνοήτου συγκινήσεως, ἠγέρθη τὴν ἐπαύριον λίαν πρωί, ὅπως ἀνέλθῃ εἰς τὴν Μονήν.

Πάντες οἱ ἀδελφοὶ μετὰ τοῦ Ἡγουμένου ἐδεξιώθησαν καὶ ἡσπάσθησαν αὐτὸν ἐν χαρᾷ καὶ εὐφροσύνῃ, ἔσπευσε δὲ καὶ ὁ Παπᾶ Δανιὴλ μετὰ τῆς συζύγου, νὰ συγχαρῶσι τὸν νεαρὸν συγχωρικόν. Ἀλλ' ὅποια δοκιμασία ὑπῆρξε διὰ τὸν δυστυχῆ Σωφρόνιον ἢ ἀπρόοπτος ἐκείνη συνάντησις! Μετὰ μακρὸν ἀκούσιον χωρισμόν, ἐπέπρωτο νὰ ἐπανίδῃ τὴν Λενίτσαν του, καθ' ἣν στιγμὴν ὀριστικῶς εἶχε κόψει πάντα δεσμόν συνδέοντα τέως αὐτὸν πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ ἀποβάλλει πᾶσαν ἐλπίδα ἐγκοσμίου εὐδαιμονίας. Παρ' ὀλίγον ἐπροδίδετο ἐκ τῆς ταραχῆς ἥτις ἐξ ἐφό-

δου τὸν κατέλαθεν, ὥρμησε δὲ ὡς καταδιωκόμενος, ἅμα ὡς ἡδυνήθη νὰ τὸ πράξῃ, εἰς τὸ ἐρημικὸν κελίον του, ἵνα κρύψῃ ἐντὸς τῶν τεσσάρων γυμνῶν του τοίχων τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὰ δάκρυά του....

Ὁ ἀναγνώστης μαντεύει τὴν αἰτίαν τῆς σφοδρᾶς ὀδύνης τοῦ ἀτυχοῦς διακόνου. Ἦτο καὶ αὐτὸς ἐν ἓκ τῶν πολλῶν θυμάτων τῶν κοινωνικῶν προλήψεων· εἶχε καρδίαν πλασμένην διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὰς διαχύσεις· ὁ κόσμος μὲ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς περιπετείας του τὸν εἴλκυεν ἰσχυρῶς· καὶ ὅμως παρὰ τὰς κλίσεις καὶ τὰς διαθέσεις του, ἐτράπη χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ ὁδὸν ὅλως ἀντίθετον, πρᾶπειθεις παιδίον ἔτι ὑπὸ τῆς μητρὸς του, ὑπὸ τῶν παραινήσεων τῶν μοναχῶν καὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Συναξαρίων, οὐχ ἡττὸν δὲ καὶ ἐκ τῆς ἀπογοητεύσεως ὑφ' ἧς κατελήφθη μετὰ τὸν γάμον τῆς Λενίτσας. Τοῦ λοιποῦ Ἦτο δυστυχῆς, Ἦτο ἀπολωλὸς πρόβατον· μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡσθάνετο, προέβλεπεν ἀμυδρῶς τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτὸν δυστυχίαν καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν θὰ ἐξηκολούθει ἴσως ἐπὶ τινα ἔτι χρόνον μὴ ἔχων πλήρη αὐτῆς συναίσθησιν· ἀλλ' ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις τῆς λατρευτῆς ἐκείνης ὑπάρξεως ἐν αὐτῷ τῷ ἐρημητηρίῳ του, ἡ προσέγγισις αὐτῇ τῆς εἰκόνος τῆς ὀνειροποληθείσης εὐτυχίας, ἥτις ὡς πικρὰ εἰρωνεία ἤρχετο ν' ἀνασκαλευσθῇ ἐν αὐτῷ τὴν σποδὸν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἔκαιεν ὑπολανθάνον τὸ πῦρ τῶν ἐγκοσμίων παθῶν, τὸν ἐσπάραξε, τὸν κατεσύντριψεν ἡθικῶς, μίαν ὥραν ταχύτερον.

Καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ κελίου του, εἰμὴ ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὸν ἐσπερινόν· ἀπέφυγε νὰ παρακαθῇ εἰς τὴν κοινοβιακὴν τράπεζαν κατὰ τε τὸ γεῦμα καὶ τὸ δεῖπνον, προσφασισθεὶς ἀδιαθεσίαν ἕνεκεν τῶν κόπων καὶ τῶν συγκινήσεων τῆς προτεραιᾶς· καὶ ἰστάμενος ὡς στήλη ἄψυχος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κελίου, διηρωτᾶτο τί ἔμελλε ν' ἀπογίνη ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἡθικῆς πάλης ἥτις ἤρξατο συναπτομένη ἐν αὐτῷ, μετὰ σφοδρότητος κακὰ προαγγελλούσης· ἐφρικία πρὸ τῆς ἰδέας τῆς αὐτοκτονίας ἣν θεωρεῖ ὡς θάνατον ἀτιμωτικόν καὶ θεοστυγῇ, συνεπάγοντα τὴν ἀπώλειαν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἐξ ἴσου ὠπισθογῶρει μετὰ τρόμου πρὸ τῆς ἰδέας τῆς ζωῆς ταύτης τῶν στερήσεων καὶ τῆς ἐρημώσεως, ἣν ἔβλεπεν ἐνώπιόν του ἐκτεινομένην, μετὰ τῆς ἀπελπισίας ἣν αἰσθάνεται ὁδοιπóρος, ἔχων νὰ διανύσῃ ἀπέραντον ἀμυώδη καὶ καυστικὴν ἔρημον, ἐν ἣ οὐδεμίαν ὅασιν διαβλέπει.

Ἀπαυδῆσας τέλος ἐκ τῆς ὀρθοστασίας καὶ τῆς προσηλώσεως τοῦ πνεύματος εἰς τὴν ἀπαισίαν τοῦ μέλλοντος εἰκόνα, κατέπεσεν ὡς ἀνίσθητος ὄγκος ἐπὶ τῆς πενιχρᾶς καλογηρικῆς κλίνης του

ἐνδεδυμένος ὡς ἦτο, καὶ ἐβυθίσθη εἰς μακρὸν λήθαργον, ἐνῶ ὁ ἥλιος δὲν εἶχεν εἰσέτι δύοσι. Διέμεινεν οὕτω ἐπὶ πολλὰς ὥρας κατακείμενος, μέχρις οὗ ἀφυπνισθεὶς ἐκ τῆς καταπονήσεως τῶν μελῶν του, ἡγέρθη καὶ ἀγνοῶν τί τῷ συνέβαινεν, ἐξῆλθε ψηλαφητῇ βαθίζων ἐν τῷ σκότει τοῦ δωματίου του, εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ στενὸν διάδρομον, κατὰ μῆκος τοῦ ὁποῖου ἐξετείνοντο πέντε ἢ ἑξ̄ κελία μοναχῶν, εἰς δὲ τὸ πέρας αὐτοῦ ἦτο τὸ λεγόμενον Ἀρχονταρῆχι, μέγας κοιτῶν ἐπιπλωμένος ἐπὶ τὸ κοσμικώτερον καὶ προωρισμένος εἰς διαμονὴν τῶν ἐπισκεπτῶν, ἐν αὐτῷ δὲ συνεπῶς εἶχε καταλύσει καὶ ὁ Παπᾶ Δανιήλ· ἡ δρόσος τῆς νυκτὸς ἐπανεφέρεν εἰς ἑαυτὸν τὸν νεναρχωμένον νεανίαν, ὅστις ἐπακουμβήσας εἰς τινα τῶν ξυλίνων στύλων τῶν ὑποβασταζόντων τὴν στέγην τοῦ διαδρόμου, παρεδόθη καὶ αὖθις εἰς ζοφεροὺς διαλογισμούς. Ἦγνῶσι καὶ αὐτὸς ἀπὸ πόσης ὥρας διετέλει ἐν τῇ ἀγαλματώδει ἐκείνῃ στάσει, ὅτε σκιά τις καὶ τριγμὸς τοῦ σανιδώματος τὸν ἠνάγκασαν νὰ στρέψῃ πρὸς τὸ μέρος ὅπου τὸ Ἀρχονταρῆχι· ὅ,τι εἶδε τῷ ἐπηύξησεν τὴν ζάλην του καὶ ἵνα μὴ πέσῃ ἐπρόφθασε νὰ περιβάλλῃ τὸν στύλον διὰ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος· ἐξ ἀριστερῶν φάσμα τι γυναικὸς προῦχώρει βραδέως πρὸς αὐτόν, ἀδυνατοῦντα ἐκ τοῦ τρόμου ὑφ' οὗ κατελήφθη νὰ κάμῃ βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω· ἄναυδος λοιπὸν καὶ ἀκίνητος ὡς τὸ ξύλον ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο, ἀνέμενε τὴν προσέγγισιν τοῦ φάσματος, καὶ ὅτε μὲν δέκα βήματα ἀπεῖχεν αὐτοῦ, ἡδυνήθη νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς τὸ ἀμυδρὸν φέγγος τῶν ἀστέρων, τῆς ἀσελήνου νυκτὸς καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μᾶλλον τῆς ψυχῆς, τὴν ὥχρὰν μορφήν τῆς Λενίτσας. Ἡ ταραχὴ του ἐκορυφώθη τότε καὶ ἐδεσμεύθη ἡ γλῶσσα· ἡ ὥραία Παπαδὶὰ στᾶσα ἀπέναντί του καὶ κρατουμένη ἐκ τοῦ ξυλίνου κιγκλιδώματος τῷ ἀπέτεινε πρώτη τὸν λόγον· τῷ ἀνέμνησε, μὲ φωνὴν τρέμουσαν τὴν εὐδαίμονα ἐποχὴν τῶν παιδικῶν των χρόνων, τὸν ἐμέμφθη διὰ τὴν ἀπόφασίν του ν' ἀσπασθῇ τὸν μοναστικὸν βίον· παρέστησεν αὐτῷ τὴν ἀπελπισίαν ὑφ' ἧς κατείχετο ἐπὶ μακρὸν ἕνεκεν τοῦ ἐπελθόντος χωρισμοῦ των, ὅτι ἀφοῦ ἀπώλεσε τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπανίδῃ αὐτόν, εἶχε σκεφθῇ νὰ μείνῃ μακρὰν τοῦ κόσμου· ὅτι ἡ ἐπιτακτικὴ τοῦ αὐστηροῦ πατρὸς τῆς θέλησις εἰς ἣν μάτην ἀντέταξε τῆς μητρὸς αὐτῆς τὴν πλαγίαν παρέμβασιν, τὴν ἐβίασε νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον ὃν ἀπέστεργεν, ἀλλ' ὅτι τώρα ὅ,τι ἔγεινεν ἔγεινε καὶ πρέπον εἶναι νὰ ὑπομείνωσι μετ' ἐγκατεργήσεως τὴν τύχην των· τῷ διηγήθη ὅτι προεμάντευσε τὴν ἐκ τῆς συναντήσεως ἐκείνης ὁδύνην ἀμφοτέρων, ἀλλὰ δὲν ἡδύνατο νὰ ἀρνηθῇ εἰς τὸν σύζυγόν της νὰ ἐκδράμῃ εἰς τὴν Μονήν, μὴ ἔχουσα πῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὸ πρᾶγμα· εἶναι

ἀληθές ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν ἐννῶριζε τὸ γεγονός τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην χειροτονίας του, μόνῃ δὲ αὐτῇ ἐκ τῶν παρισταμένων ἐψυχολόγησεν ἐπὶ τῆς ἐκφράσεως τῆς μορφῆς του, ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἡγουμενικὸν ἵνα δεχθῇ τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς των· κατὰ τὸ διάστημα ὅλης τῆς ἡμέρας ἦτο εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν ἐπειδὴ δὲν τὸν εἶδε καὶ ἡ ἰδέα ὅτι ὑπέφερεν ἴσως ἐξ αἰτίας τῆς, τῇ ἀφῆρει τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸν ὕπνον καὶ κατὰ τὴν νύκτα· ἀδυνατοῦσα ν' ἀποδιώξῃ τὴν ἐπίμονον αὐτὴν σκέψιν καὶ ταλαιπωρουμένη ἐκ τοῦ καύσωνος, ἐξῆλθεν εἰς τὴν θύραν ὅπως ὀλίγον δροσισθῇ καὶ κατευάσῃ τὸν κατατρύχοντα αὐτὴν πυρετόν· ὅταν δὲ τὸν διέκρινεν ἐξερχόμενον ὡς ἀλλόφροντα ἐκ τοῦ κελίου του, δὲν ἀντέσχεν εἰς τὴν ὥθησιν τῆς καρδίας τῆς τοῦ ν' ἀποτεῖνῃ εἰς αὐτὸν ὀλίγας λέξεις παρηγορίας, διότι οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς αὐτῆς ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς θλίψεώς του, τὴν ὁποίαν συνεμερίζετο καὶ ἡ ἰδία· καὶ ἐπὶ τέλους διατὶ νὰ ἀπελπίζωνται ἀμφότεροι, παραδιδόμενοι ἐρυαία λύπης θανασίμου; — δὲν θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ προσπαθῇσιν νὰ βλέπωνται συνεχῶς καὶ φυλάσσοντες ἐν τῷ βάθει τῶν πληγωμένων καρδιῶν των τὴν ἀμοιβαίαν λατρείαν, νὰ ἀντλῶσιν ἀνακούφισιν ἐκ τῆς θέας ἀλλήλων, παρηγορούμενοι οὕτω διὰ τὸν ἐπὶ γῆς χωρισμὸν καὶ ἐλπίζοντες εἰς τὴν μετὰ θάνατον ἔνωσιν τῶν ἀδελφωμένων ψυχῶν των; . . .

Τοιαῦτα τινὰ καὶ ἄλλα παραπλήσια ἔλεγεν ἡρέμα καὶ ἐν συγκινήσει ἡ ὡραία Παπαδιὰ· ἄνωθεν αὐτῶν ὁ οὐρανὸς μὲ τὸ βαθὺ κυανομέλαν αὐτοῦ χρῶμα κατὰστικτον ὑπὸ τῶν ἀπειροπληθῶν ἀστέρων, παρίστα τὸ ἄπειρον ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ μυστηριώδει μεγαλοπρεπείᾳ· αἱ περιβάλλουσαι τὸ μοναστήριον ὕψηλαί πεῦκαι σειόμεναι ὑπὸ τῆς νυχτερινῆς αὔρας παρῆγον τὸν γλυκὺν καὶ ἰδιάζοντα ἐκεῖνον ψίθυρον, συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ρητινώδους ἀποπνοίας ἣτις τόσον ζωογονεῖ τοὺς εἰσπνέοντας· μακρὰν εἰς τὴν φάραγγα αἱ ὀξεῖαι κραυγαὶ τῶν θωῶν προυκίλουν ἀνατριχίαισιν, ἐνῶ τῶν πέριξ ρεόντων ὑδάτων ὁ ρόχθος εἰς ρέμβην ἐβόηζεν ἡδεῖαν τοὺς ἀκούοντας. Μικρὰ σιγὴ διεδόχθη τῆς Λενίτσας τοὺς λόγους· τὰ νέκ αἰσθήματα ἅτινα ἡ περιπαθὴς αὐτὴ γλῶσσα διήγειρεν ἐν τῇ τεταραγμένῃ ψυχῇ τοῦ Σωφρονίου τὸν ἀπέπνιγον καὶ μίαν δὲν κατῴρθωνε νὰ συναρμώσῃ φράσιν, ὅπως ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἀπέναντί του ἰσταμένην καὶ προσηλοῦσαν ἐπ' αὐτοῦ τὸ γοητευτικὸν καὶ βαθὺ βλέμμα τῆς· ἐπὶ τέλους ἤνοιξε τὰ πυρῆσσοντα χεῖλη καὶ διὰ λόγων διακεκομμένων ἡρμήνευσε τὴν μυχωμένην ἐν αὐτῷ τρικυμίαν· ἐξέβηκεν ὑπὸ ποίας συνθήκας ἡναγκάστη νὰ καταλίπῃ τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ ἔχῃ πλήρη συναίσθησιν

τῶν συνεπειῶν τοῦ διαθήματος ἐκείνου· ὅτι αἱ ἐλπίδες καὶ τὰ ὀνειρα περὶ μελλούσης εὐτυχίας, ἧς τὸ κυριώτατον στοιχεῖον ἀπετέλει αὐτὴ ἡ Λενίτσα οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸν ἐγκατέλειπον· περιέγραψε τὸν σπαραγμὸν ὃν ἐδοκίμασεν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῶν γάμων τῆς· ὅτι ἔκτοτε ὠρκίσθη νὰ τὴν λησμονήσῃ καὶ ν' ἀφωσιωθῇ εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν λατρείαν, καὶ μολονότι δὲν κατῴρθου ν' ἀποσοβήσῃ τέλεον τὴν ζωηράν ἀνάμνησιν τῆς φίλης του. Ἀρκοῦσα ὅμως δόσις ψυχικῆς γαλήνης ἀντλουμένης ἐκ τῆς μελέτης, εἶχεν αἰσθητῶς ἀπαμβλύνει τὰ ὀξέα βέλη τῶν προτέρων βασάνων· ὅτι ἐν τέλει ἤλπισεν εἰς τὴν πλήρη ἀπὸ τοῦ κόσμου χειραφέτησίν του, διὰ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸν κλῆρον, ἀλλ' ἐπλανήθη οἰτρῶς, ἀφοῦ μόνῃ ἡ ἐμφάνισις ἐκείνης ἤρκεσε νὰ τὸν καταστήσῃ ἔκφρονα, καταρρίπτουσα ἐκ θεμελίων ὅλα τὰ προχώματα ὅσα ἐνόμιζεν ὅτι κατῴρθωσε νὰ ἐγείρῃ ἀνὰ μέσον ἑαυτοῦ καὶ τοῦ παρελθόντος . . . Καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτω ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐν ἐκτάσει διηγούμενος τὸ ἐνδόμυχον αὐτοῦ μαρτύριον.

Αἰφνης διεκόπη καὶ ἀμφοτέροι ἀνσκήρτησαν· ξηρὸς καὶ παρατεταμένος πάταγος ἀντήχηεν ἐν τῇ νυκτερινῇ σιγῇ, ἐκ τοῦ ἀντιθέτου ἄκρου τῆς Μονῆς προερχόμενος· ἦτο ἡ κρούσις τοῦ ξυλίνου σημάντρου, προσκαλοῦντος τοὺς μοναχοὺς εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ὄρθρου· ἡ ὠραία Παπαδιὰ ἔσπευσεν ἐλαφρά ὡς σκιά καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὸ Ἀρχονταρχικί, ἀφεῖτα τὸν Σωφρόνιον ἐνεὸν καὶ περίτρομον. Ἦδη ἡ αὐγὴ ἤρξατο νὰ ὑποφώσκη καὶ οἱ ἀστέρες νὰ ἀφανίζονται· ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐκ τοῦ στερεώματος· ὁ νεαρὸς διάκονος ἠναγκάσθη νὰ ἐτοιμασθῇ καὶ κατέλθῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὅπου τὸ καθῆκον τὸν ἐκάλει, δὲν ἐβράδυνε δὲ καὶ ὁ Παπᾶ Δανιὴλ μετὰ τῆς συζύγου του νὰ πράξῃ τὸ αὐτό, ὡς εἰρουδὲν εἶχε κατὰ τὴν νύκτα συμβῇ !

IV

Μῆνας τινὰς μετὰ τ' ἀνωτέρω συμβάντα, ὁ συνάδελφος τοῦ Παπα Δανιὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Α' ἱερέως, ὑπέργηγρος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, σκέψις δ' ἐγένετο περὶ εὐρέσεως καταλλήλου διαδόχου.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἄγνωστον ὑπὸ τίνος ριφθεῖσα ἐκυκλοφόρησε παρὰ τοῖς χωρικοῖς ἡ ἰδέα ὅπως προσληφθῇ διάκονος ἀντὶ ἱερέως, ἵνα συλλειτουργῶν καὶ βοηθῶν τὸν Παπᾶ Δανιὴλ — ἀχμαῖον ἔτι καὶ δυνάμενον νὰ ἐκπληροῖ διηνεκῶς καὶ ἄνευ ἀναπαύλας τὰ τοῦ ἐφημερίου καθήκοντα — συντελῇ πρὸς τοῦτοις εἰς τὴν λαμπρότητα τῶν ἱερῶν τελετῶν τὴν ἰδέαν ταύτην ἀσμένως ἡσπᾶσθῃ

ὁ σύζυγος τῆς Κυρα-Λενίτσας, κολακευόμενος ἴσως ἐπὶ τῷ ὅτι θὰ ἐπετρέπετο οὕτως εἰς αὐτὸν νὰ ἱερουργῇ μετὰ μεγαλειτέρας πομπῆς, ἔχων παρ' ἑαυτῷ διάκονον. Ἡ μήτηρ τοῦ Σωφρονίου ἤκουσεν ὡς ἦτον ἐπόμενον τὴν διάδοσιν αὐτὴν μετ' εὐφροσύνης ἀνεκλαλήτου καὶ μητρικῆς ὑπερηφανείας· χάριν δὲ εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ Παπᾶ Δανιήλ, ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐγκαθίστατο μετ' ὀλίγον τῇ συγκαταθέσει τοῦ Ἡγουμένου εἰς τὸ κελίον τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου του.

Νέος βίος ἤρχισε τότε δι' αὐτὸν καὶ τὴν ἀρχαίαν φίλην του· ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ ὁ διάκονος συχνάκις ἐπεστέπτετο τὸν Παπᾶ Δανιήλ κατ' οἶκον, καὶ ἡ ὠραία Παπαδιά ἠσθάνθη τὸ κατ' ἑαυτὴν μεγαλειτέραν ἢ πρότερον κλίσιν πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας φοιτῶσα ἤδη ἀνελλιπῶς καὶ κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐσπερινούς καὶ τὰς μικρὰς ἐορτὰς εἰς τὸν ναὸν, ὅπου καταλαμβάνουσα τὸ στασίδιόν της, ἠρέσκετο νὰ παραδίδεται εἰς ρεμβασμούς, ἡδυτέρους καθισταμένους ἐκ τῆς παρουσίας καὶ τῆς γλυκέως ἀντηχούσης ἐν τῇ καρδίᾳ της φωνῆς τοῦ Σωφρονίου. Τοῦ λοιποῦ δὲν ἔζων πλέον εἰμὴ κατὰ τὰ διαλείμματα ταῦτα τὰ παρερχόμενα δι' αὐτοὺς μὲ ταχύτητα ἀκατανόητον· ἀλλ' ἠπατήθησαν οἰκτρῶς φεῦ! ἐλπίσαντες ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ παρατείνωσιν ἐπ' ἀόριστον τὴν γαλήνην τῶν πρώτων ἡμερῶν· ὀλίγον κατ' ὀλίγον πόθος ἀκατάσχετος ἔσυρεν αὐτοὺς τὸν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον καὶ δὲν ἐβράδυνε τὸ παρεμπίπτον εἰς τὴν ἔνωσιν των κώλυμα νὰ διεγείρῃ τὸ κοινὸν αὐτῶν μῖσος· μυρία ὅσα ἀνεύκων ἐν τῷ νῷ κατ' ἰδίαν ἕκαστος, μεταξὺ δὲ τῶν εἰκόνων τὰς ὁποίας μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμούς ἐβλεπον παρελαυνούσας ἐνώπιον αὐτῶν κατὰ τὰς μακρὰς ὥρας τῆς ρεμβώδους μονώσεως, ἦν αὐτοὶ ἐπέβαλλον εἰς ἑαυτούς, ἡ εἰκὼν τοῦ Παπᾶ Δανιήλ συχνότατα αἰωρεῖτο ὡς ἐντὸς νέφους πυκνοῦ, καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ κλίνης ὠχρὸν καὶ ψυχorroαγοῦντα παριστῶσα αὐτόν, ὅτε δὲ ἐν μέσῳ πλήθους πενθοῦντος φερόμενον αἰμόφυρτον καὶ νεκρὸν. Οὕτω ἐν τοῖς ἀδούτοις τῶν δύο ἐκείνων συνειδήσεων, σπαρεῖσα ὑπὸ τοῦ πάθους ἐκυοφορεῖτο ἤδη ἡ μυστρά ἰδέα τοῦ ἐγκλήματος, χωρὶς οὐδὲν ν' ἀνακρινώσασί ποτε πρὸς ἀλλήλους· εἶνε ἀληθές—καὶ δέον νὰ λεχθῇ τοῦτο πρὸς τιμὴν τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡθικῆς δυνάμεως—σφοδρῶς καὶ ἐν ἀγανακτήσει ἀνετίνασσαν ἀμφοτέρω τὴν ἔνοχον κεφαλὴν ὁσάκις ἡ πλάνος καὶ τῶν παθῶν μαστρῶπὸς φαντασία, ὠδήγει αὐτοὺς εἰς παραπλήσια ὁράματα· ἀλλὰ δὲν ἤρξουν νὰ ἐπαναπέσωσιν εἰς τὰς ὁλεθρίας ταύτας σκέψεις αἵτινες ἤρξαντο ἐγκολάπτουσαι καταφανεῖ τῆς διαβάσεώς των τὰ ἔχνη ἐπὶ τῶν ἄλλοτε ποτε φαιδρῶν καὶ ἀφελῶν ἐκείνων ὄψεων.

Εἰς τοιαύτας διετέλουν σχέσεις, καθ' ἣν ἐποχὴν ἄρχεται ἡ παροῦσα διήγησις, τὰ κύρια πρόσωπα αὐτῆς.

V

Εἰς ὅλας τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, αἱ πανηγύρεις κατὰ τὸ θέρος διαδέχονται ἀλλήλας κατὰ πυκνὰ διαστήματα· ὁ ἐργατικὸς λαὸς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς αἰσθάνεται ζωηράν τὴν ἀνάγκην τῆς διασκεδάσεως· αὐτὴ ἡ φύσις μὲ τὰς ἀγροτικὰς καλλωνάς, τὸν παραγωγικὸν ὄργανισμὸν καὶ τὴν ἀφθονίαν τῆς, καλεῖ τοὺς φίλους αὐτῆς εἰς εὐχίας, τὰ δὲ πνευματώδη προϊόντα τῆς ἀμπέλου διαχέουσι τὴν φαιδρότητα καὶ προκαλοῦσι τὰς διαχύσεις. Ἐκάστη πανηγυρίς, διαρκοῦντος τοῦ μηνὸς Αὐγούστου γίνεται ἀφετηρία νέας συναθροίσεως τῶν ἀγροτῶν, μετατιθεμένου ἐκαστότε τοῦ κέντρου αὐτῶν παρὰ τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ ἑορταζομένου Ἁγίου. Ὑπάρχουσι δὲ, ὡς εἶναι γνωστόν, προτιμήσεις καὶ διακρίσεις καὶ μεταξύ τῶν τελευταίων τούτων· καὶ καθὼς ἡ γλυκεῖα μορφή τῆς Παρθένου προσεῖρχει τῶν ὁσίων γυναικῶν, οὕτω καὶ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἀπολαύει παρὰ τῷ λαῷ ἰδιαιτέρας λατρείας ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἀνδρικοῦ μαρτυρολογίου, καὶ αἱ πολυπληθεῖς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀγόμεναι εἰς μνήμην αὐτοῦ ἑορταί, συνεπάγονται ἀείποτε ἀπαραιμώτον τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ πρὸς αὐτὸν κοινοῦ σεβασμοῦ, καὶ ρεεὶ χειμάρρου δίκην τὸ ἔλαιον καὶ κηροῦ ὄγκοι καὶ σωροὶ ἀρτοπλασιῶν κατατίθενται εἰς τοὺς βωμοὺς του.

Οὐχὶ σπανίως τὰ παρεκκλήσια ἀποτελοῦσιν οἰκογενειακὴν ἰδιοκτησίαν· ἕκαστος δὲ εὖπορος κτηματίας φιλοτιμεῖται νὰ πανηγυρίζῃ τὴν ἐπέτειον τοῦ πατέρωνός του μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς λαμπρότητος. Οὕτω καὶ ὁ Χατζῆ Γιάννης Καράμπελας διεκρίνετο εἰς τὰ περίξ τοῦ χωρίου του διὰ τὴν πομπὴν ἣν προσέδιδεν εἰς τὴν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου ἑορτὴν, τελουμένην τὴν 29 Αὐγούστου, πρῶτον διότι κατεῖχεν ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτοῦ ἐκκλησιδίων τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐν λόγῳ ἁγίου, καὶ δεύτερον ἕνεκεν τῆς ὀνομαστικῆς του ἑορτῆς.

Μετὰ δὲ τὴν πρόσληψιν τοῦ διακόνου Σωφρονίου εἰς τὸ χωρίον του, ὁ Καράμπελας ἠγάλλετο ἐκ τῶν προτέρων, διότι ἔμελλε καὶ οὗτος νὰ συντελέσῃ εἰς ἐκλάμπρυνσιν τῆς λειτουργίας τῆς μεγάλης δι' αὐτὸν ἡμέρας· ὅθεν ἐγκαίρως ἐφρόντισε νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν ὅπως συνοδεύσῃ τὸν ἐφημέριον εἰς τὸν πύργον του κατὰ τὸ δειλινὸν τῆς παραμονῆς, καὶ ἐλυπήθη τὰ μέγιστα μαθὼν

παρὰ τῆς μητρός τοῦ διακόνου, ὅτι αἰφνιδίᾳ τις ἀδιαθεσίᾳ τὸν ἡμποδίζε νὰ παρευρεθῇ ὡς ἐπεθύμει εἰς τὴν ἐξοχικὴν πα-
νήγυριν.

Συνεπῶς μόνον ὁ Παπᾶ Δανιὴλ ἐτέλεσε τὸν ἐσπερινὸν εἰς τὸ ἐξωκκλήσιον τοῦ Χατζῆ Γιάννη Καράμπελα, συμμεριζόμενος ἐν τοσούτῳ τὴν ἐλπίδα τοῦ πενθεροῦ του, ὅτι παρερχομένης πιθανῶς κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἀδιαθεσίας τοῦ συλλειτουργοῦ του θὰ ἔσπευ-
δεν οὗτος νὰ φθάσῃ λίαν πρωΐ. Ἡ ὥραία Παπαδιά ὑπὸ ἀπά-
θειαν φαινομενικὴν, κατετρώχετο ἐκ τῆς λύπης, διότι ἡ ἐορτά-
σιμος ἐκείνη ἡμέρα τὴν ὁποίαν ἀνυπομόνως ἐπερίμενε μὲ τὴν εὐέλπιδα προσδοκίαν ὅτι φιλοξενοῦσα εἰς τὸν πατρικὸν της πύργον τὸν προσφιλῆ Σωφρόνιον θὰ διήρχετο εὐδαιμόνως ὁλόκληρον ἡμέ-
ραν μετ' αὐτοῦ, προεμηνύετο ἤδη λίαν κατηφῆς καὶ ψυχρὰ δι' αὐτήν.

Κατὰ τὸν ἐσπερινὸν κατὰ τὸν ὁποῖον παρέστη πλῆθος ἀρκετὸν ἐκ τῶν εἰς ἀκτῖνα ἡμισείας ὥρας ἐκτάσεως κειμένων καλυθῶν καὶ πύργων, ἡ οἰκογένεια τοῦ Καράμπελα μετὰ τοῦ ἱερέως καὶ ἄλλων συγγενῶν ἐδείπνησαν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ πύργου ὑπὸ μεγάλην κληματαριᾶν, φωτιζόμενον ὑπὸ εὐμεγέθους φανοῦ μετὰ τριῶν θρυαλλίδων, μετὰ τινα δὲ ὥραν γενικῆς καὶ εὐτραπέλου συνδιαλέξεως κατεκλίθησαν ἑνωρὶς κατὰ τὸ σύνθηες· μόλις ὁμως ἀπεκοιμήθησαν, κτύπημα βίαιον τῆς ἐξωθύρας τοῦ πύργου τοὺς ἐξήγειρεν ὅλους· παιδίον δωδεκαετὲς ἐπιβαῖνον ἡμιόνου ἦλθε νὰ προσκαλέσῃ τὸν Παπᾶ Δανιὴλ εἰς τὸ χωρίον ἔνθα γυνὴ πνέουσα τὰ λoίσθια εἶχεν ἀνάγκην ἐξομολογήσεως καὶ μεταλήψεως τῶν ἀχράντων μυστηρίων· τὸ παιδίον ἐστέλλετο ὑπὸ τοῦ διακόνου, ὅστις καὶ ἀνήγγειλε δι' αὐτοῦ ὅτι ἱαθεὶς ἐσκόπει νὰ συνοδεύσῃ τὸν ἐφημέριον εἰς τὴν ἐπιστροφὴν. Οὗτος δὲ εἰθιμὸς ἦδη εἰς τὰ τοιαῦτα ἀπροσδόκητα καὶ ἀνθρωπος τοῦ καθήκοντος ἄλλως τε, ἡγέρθη ἄνευ γογγυσμῶν καὶ ἱππεύσας ἀνεχώρησε, καθησυχάζων τὴν παπαδιάν, ἡ ὁποία ὑπὸ ἀλλοκότου προαισθήματος καταλη-
φθεῖσα, ἤρξατο σπουδαίως ν' ἀνησυχῇ καὶ ἐπανειλημμένως συνέ-
στησεν εἰς τὸν σύζυγόν της νὰ προσέχῃ καθ' ὁδόν.

Ἀπελθόντος τοῦ παπᾶ Δανιὴλ πάντες κατεκλίθησαν καὶ πάλιν οὐχὶ ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι δυσφορίας τινος διὰ τὸ ἀπρόοπτον αὐτὸ συμβάν, ὅπερ ἂν οὐχὶ ἄλλο, θὰ ἐκούραζε τοῦλάχιστον τὸν ἱερέα, ὅστις τὴν πρωίαν ἐξηντλημένος ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς ἀγρυπνίας θὰ ἐλειτούργει ἄνευ εὐδιαθεσίας· ἀλλ' ὁ θεὸς τοῦ ὕπνου περιπιτάμενος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀποκοιμίσῃ ὅλους, ἐξαιρουμένης τῆς παπαδιάς, ἡ ὁποία καὶ τοι ἀναπτερωθεῖσα ἐκ νέου ἐκ τῆς εἰδήσεως ἣν μετέδωκε τὸ παιδίον περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωφρο-

νίου, οὐχ ἥττον ἐν ἀδημονίᾳ συνεστρέφετο ἐπὶ τῆς σκληρᾶς ἐξοχικῆς κλίνης της ὑπὸ ἀνεξηγήτου φόβου κατεχομένη καὶ ἀπαισιόν τι προβλέπουσα, χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ δύναται νὰ ὀρίσῃ καὶ διακιολογήσῃ τὴν παράδοξον αὐτὴν ὅσον καὶ ἐπίμονον ἰδέαν. Ἡ ὥρα παρήρχετο λίαν βραδέως καὶ μάτην ἀνετινάσσετο καὶ ἔτεινε τὸ οὖς εἰς πάντα χρότον ὅστις ἐτάρασσε τὴν νυχτίαν γαλήνην· ἡ κόπωση καὶ ἡ ἀγωνία τῆς προσδοκίας τὴν κατέβαλλον, καὶ ἔκλειε πρὸς στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς· ἀλλ' ἐξύπνα αἴφνης περίτρομος καὶ ριγοῦσα ὑπὸ τὸ κράτος τρομακτικῆς ὀπτασίας. Ἐβλεπεν ὅτι εὐρίσκετο εἰς τὸ χεῖλος ἀχανοῦς βαράθρου· εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ διεκρίνοντο ἀμυδρῶς ὄφεις καὶ σαῦραι τερατώδεις τὴν ὄψιν· κροκκόδειλοι ἀναρριχώμενοι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ κρηνοῦ ἤνοιγον στόμα δωδεκάπηχου ἑτοιμον νὰ καταπῇ τὸ ἀπαλὸν σῶμά της, ἐγγίζον νὰ καταπέσῃ· ἑξάλλος καὶ τρελὴ ἐκ της φόβης, ἡγωνίζετο νὰ συγκρατηθῇ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς ἀβύσσου, δραττομένη τοῦ ἐλαχίστου χόρτου ἢ πετραδίου ἅτινα ὅμως ἀπεσπῶντο ὑπὸ τὸ βάρος της· καὶ κατήρχετο, κατήρχετο πάντοτε μετὰ φοικαλέας βραδύτητος, μέχρις οὗ ἀνίσχυρος πλέον νὰ τηρήσῃ τὴν ἰσορροπίαν, ἐγκατελείπετο εἰς τὸ ἀγνωστον, ἐκμηδενισμένη, ἀφανισμένη· καὶ ἐν ᾧ πλήρης μωλώπων καὶ καθημαγμένη ἐκ τοῦ κατακυλίσματος ἐπρόκειτο νὰ καταποθῇ ὑπὸ τῶν χαινόντων στομάτων καὶ κατασυντριβῇ ὡς ἄχυρον ὑπὸ τῶν κροταλίζουσων φοβερῶν ὀδοντοστοιγιῶν, ἀφυπνίζετο αἴφνης καὶ ἀνεκάθητο διὰ μιᾶς κινήσεως ἐπὶ τῆς κλίνης της, σταυροκοπούμενη καὶ περιρρυτος ὑπὸ ψυχροῦ ἰδρώτος ἵνα καὶ πάλιν ἐπαναπέσῃ μετ' ὀλίγον εἰς τὴν αὐτὴν ἀτόνιαν καὶ καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐφιάλτου.

Πλειστάκις ἐπανελήφθη τὸ μαρτύριον αὐτὸ καὶ θὰ ἐξηκολούθει μέχρι πρωῒας ἔως, ἂν ποδοβολητὸς πολλῶν ὁμοῦ ζώων καὶ ἀνθρώπων καὶ ἀναφωνήσεις ὀξεῖαι καὶ στεναγμοὶ γυναικῶν, δὲν τὴν ἠνάγκαζον νὰ τρέξῃ μηχανικῶς πως εἰς τὸ παράθυρον, τὸ βλέπον πρὸς τὴν ὁδόν· μόλις αἱ πρῶται τοῦ λυκαυγοῦς ἀναλαμπαὶ ἐφώτιζον τὴν κορυφὴν τοῦ ἀπέναντι ὑψηλοῦ λύφου, ἐνῷ ἡ κοιλὰς διετέλει ἔτι εἰς εἶδός τι σκιόφωτος ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ Κυρά-Λενίτσα προσεπάθει νὰ διακρίνῃ τὸν ὁμίλον ἐξ οὗ προήρχετο βαθμηδὸν ἐγγύτερον ἀκουόμενος ὁ ἀνάμικτος ἐκείνος θόρυβος· ἡ δὲ δὲν ἀπεῖχον οἱ ἐρχόμενοι ἢ πεντήκοντα μόνον βήματα ἀπὸ τοῦ πύργου, πλὴν δὲν ἐφαίνοντο εἰσέτι ἕνεκεν τῆς καμπῆς τῆς ὁδοῦ· ἡ καὶ διὰ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἐκτύπα σφοδρῶς μέχρι διαρρήξεως, καὶ ἔτρεμε σύσσωμος ὑπὸ τὴν ἐπίρρειαν τῆς πρωῒνης δρόσου καὶ τοῦ κακοῦ προαισθήματος· ἐπὶ τέλους ἡ πολυάνθρωπος συνοδία

ἐφάνη εἰς τὴν καμπὴν· γυναῖκες κρατοῦσαι βρέφη εἰς τὰς ἀγκά-
 λας καὶ μὲ δέσμας λαμπάδων ἀνὰ χεῖρας προηγοῦντο μὲ ἀπελπι-
 στικὰς χειρονομίας καὶ γοερῶς ἐπιφωνοῦσαι· εἶποντο δὲ εἰς νέος
 ἀγρότης ἐόρτασίμως ἐνδεδυμένος καὶ κρατῶν καλλιμαύχιον μετὰ
 κυανοῦ μανδυλίου καὶ ἕτερος μεσόκοπος ἀνὴρ σύρων ἡμίονον πε-
 ρικυκλούμενην ὑπὸ πολλῶν χωρικῶν, ὧν ἄλλοι μὲν ἤρχοντο ἐπὶ
 ἡμιόνων ἄλλοι πεζῇ καὶ μὲ χεῖρας κρεμασμένας, οἱ δὲ πλησιέστε-
 ρον πρὸς τὴν συρομένην ἡμίονον βιδίζοντες, ὑπεβάσταζον σῶμά
 τι μέλαν φορτωμένον ἐπ' αὐτῆς· πρὸ τῆς πενθίμου ὀψews τοῦ
 ὁμίλου ἐκείνου, κραυγὴ ὀξυτάτῃ ἐξῆλθε τοῦ στήθους τῆς παπα-
 διᾶς ἣτις ἐκρεμάσθη ἐπὶ τοῦ παραθύρου μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς
 χεῖρας πρὸς τὰ ἐκτός· πάντες οἱ κοιμώμενοι ἐν τῷ πύργῳ, ἄνδρες,
 γυναῖκες καὶ παιδιὰ εὐρέθησαν ἐπὶ ποδὸς ἐκ τῆς ἀπαισίας κραυ-
 γῆς ἀφυπνισθέντες καὶ ἔσπευσαν ἄλλοι μὲν πρὸς τὴν λιπόθυμον
 Λενίτσαν καὶ ἄλλοι κάτω εἰς τὸ προαύλιον ὅπου περιεκύκλωσαν
 τοὺς νεοελθόντας. Εἰς τότε κλαυθμὸς γενικὸς ἀνεδόθη ἐκ τῶν στέρ-
 νων ὅλων, ὅταν ἀνασυρθέντος τοῦ καλύπτοντος τὸ ἐπὶ τῆς ἡμιό-
 νου σῶμα ράσου, ἐφάνη ἀκέφαλον καὶ αἰμοσταγὲς τὸ πτῶμα τοῦ
 Παπᾶ Δανιήλ !

Σχηναὶ σπαρακτικαὶ ἐπηκολούθησαν· αἱ γυναῖκες ἔτιλλον τὰς
 τρίχας τῆς κεφαλῆς των, ἐνῶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἄλλοι ἐκτύπων τὸ
 μέτωπον καὶ ἀνέτεινον τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς εἰ ἐπεκα-
 λοῦντο τὴν θεῖαν ὀργὴν κατὰ τοῦ δράστου τοῦ μυσaroῦ ἐγκλή-
 ματος καὶ ἄλλοι ἔτρεχον ὅπως παράσχωσι βοήθειαν εἰς τὰς πα-
 ραφερομένας συγγενεῖς γυναῖκας καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Κυρὰ-Λενίτσαν,
 ἣτις ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἀναίσθητος· ὁ δυστυχὴς Καραμπέλας ἀλ-
 λοφρονῶν πρὸ τοῦ ἀπαισίου θεάματος ἐτήρει τρομακτικὴν ἀκίνη-
 σίαν, καὶ ἄφωνος καὶ ἄδακρυς ἠτένιζε τὸ κατάστικτον ἐξ αἵμα-
 τηρῶν κηλίδων ράσον τοῦ ἀνευ κεφαλῆς γαμβροῦ του, καὶ ἀπ'
 αὐτοῦ ἔστρεφε τὸ ἄπελπι βλέμμα εἰς τὴν κόρην του τὴν μονά-
 χριβον Λενίτσαν, ὡχρὰν ὡς φᾶσμα κατακειμένην ἐν μέσῳ τῶν
 μυρίων περιποιήσεων τῆς ὀδυρομένης γράϊας μητρός της καὶ τῶν
 περὶ αὐτὴν γυναικῶν.

Ὁλίγον κατ' ὀλίγον πλῆθος πολὺ χωρικῶν περιεκύκλωσε τὸν
 πύργον καὶ πάντες ἔκλαιον ὡς παιδιὰ διὰ τὸν οἰκτρὸν θάνατον
 τοῦ ἀγαπητοῦ ἱερέως, καὶ πάντα λίθον ὦμυον νὰ κινήσωσι πρὸς
 ἀνγκάλυσιν τοῦ βδελυροῦ δολοφόνου. Κατὰ μικρὰς ὁμάδας κατέ-
 φθανον ὅλον ἐν οἱ μεταβαίνοντες εἰς τὸ ὀλίγον ἀπέχον ἐξωκκλήσιον,
 ὅπερ μετ' ἐκπλήξεως εὐρίσκοντες κεκλεισμένον καὶ ἔρημον διηύ-
 θυνον τὸ βῆμα πρὸς τὸν πύργον, ὅποθεν ἤκούοντο θορῆνοι γυναι-

κῶν καὶ λαοῦ ὀργιζομένου βόμβος συγκεχυμένος. Εἰς ἐκ τοῦ πλήθους ἐδῆλωσεν ὅτι μεταβαίνει· εἰς τὸ χωρίον ἵνα μετακαλέσῃ τὸν προεστὸν τὸν μόνον ἀντιπρόσωπον τῆς ἐξουσίας καὶ ἐπιδοκιμασθείσης τῆς προτάσεως ἀπῆλθεν· ἀναμένοντες δὲ οἱ πολλοὶ ἐν τῷ μεταξὺ συνεζήτησαν ἀπὸ κοινοῦ τί ἄρα ἀπέγεινεν ἡ κεφαλὴ καὶ ὅποιον εἶχε συμφέρον ὁ φονεὺς νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ. Ἐφθασεν ἐν ταῦτοις ὁ προεστὸς καὶ συλλυπηθεὶς τὸν ἀξιολύπητον οἰκοδεσπότην ἤρχισε τὰς ἀνακρίσεις· ἐκάλεσε μεγαλοφῶνως πάντας τοὺς δυναμένους νὰ παράσχῃσι πληροφορίαν τινὰ περὶ τοῦ κηκουργήματος· οἱ δὲ μετακομίσαντες τὸν νεκρὸν ὠδήγησαν ἀμέσως ἐνώπιον τοῦ γέροντος προεστοῦ παιδίον τι τρέμον καὶ ὡς κηρὸς ὠχρόν· ἦτον ὁ μικρὸς ἀγωγιάτης ὁ σταλεις ἐκ τοῦ χωρίου πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἱερέως· τὸ παιδίον αὐτὸ ἦτο ὁ μόνος μάρτυς τοῦ νυκτερινοῦ δράματος, ἀλλ' εἶχε τόσον παραζήλισθῇ καὶ τρομάξῃ τὸ δυστυχές, ὥστε μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης οὐδὲν εἶχον κατορθώσει νὰ μάθῃσι παρ' αὐτοῦ· ὁ αὐτοσχέδιος ἀνακριτὴς ἐκάθισε πλησίον του τὸν δωδεκαετῆ μάρτυρα, τὸν ἐρώπευσε, τῷ ἔδωκε θάρρος καὶ ἤρχισε μετ' ἀγαθότητος νὰ τὸν ἐξετάζῃ· ὅσα δὲ τὸ παιδίον μὲ διακεκομένην φωνὴν καὶ ἀσυναρτήτως κατέθεκεν, θέλομεν διηγηθῇ ἐν συνόψει.

Ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ πύργου τροχάδην, τοῦ Παπᾶ Δανιὴλ βιαζομένου, ἐκ φόβου μὴ δὲν προλάβῃ ὡς ἔλεγε τὴν ἔχουσαν ἀνάγκην τῆς παρουσίας του ἀσθενῆ, τὸ δὲ παιδίον μόλις τὸν ἔφθανε τρέχον· πολλάκις τὸ προσεκάλεσεν ὁ ἀγχιὸς ἄνθρωπος νὰ καθήσῃ εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ ζώου, ἀλλ' ἀπεποιεῖτο ἐπιμόνως. Εἶχον δῖωρον ἀπόστασιν νὰ διατρέξωσι, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν προέβαινον ταχέως· αἰφνης ὅμως δυστροπία τις ἀνεξήγητος κατέλαβε τὸ ἄλλως ἡμερον ζῶον καὶ δὲν ἤθελε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐξακολουθήσῃ τακτικῶς βαδίζον. Οὔτε κτυπήματα οὔτε ἄλλο τι μέσον ἴσχυον ἐπὶ τῆς ἡμίονου, ἥτις ἐβάδιζε βραδυτάτα καὶ μόνον ὑπείκουσα εἰς τὴν βίαν, ἀνεσπίρτα δὲ ἐκ διαλειμμάτων, ὥσει βλέπουσά τι τὸ ὅποιον τὴν καθίστα ἔμφοβον· οὕτω προχωροῦντες εἶχον δαπανήσει μίαν καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν καὶ μόλις ἤγγιζον εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ των, ὅπου ἂφ' ἐνὸς ἡγείροντο λόχμαι ἐκ σχοίνων καὶ ἀγρίων δρυῶν, ἂφ' ἐτέρου δέ, πρὸς τ' ἀριστερά, φάραγξ βαθεῖα ἔχαιεν ἐκτεινόμενη πολὺ μακράν, δι' ἧς κατὰ τὸν χειμῶνα καταρρέει χεῖμαρρος, ἐκ τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τῶν περὶ βουνῶν σχηματιζόμενος, ἀλλ' ἡ ὁποία ἤδη ἦτο ξηρά, ἄρθνος δὲ ἀγρία βλάστησις ἐκάλυπτε τὰ παρειάς της. Αἰφνης ἀπαίσιον τι καὶ ἀπρόσπτον ἐπη-

χολούθησεν· ἡ ἡμίονος ἔστι ἀποτόμως καὶ ἀνεπήδησε πρὸς τὰ ὀπίσω μετὰ τοιαύτης ὀρμῆς, ὥστε ὁ Παπᾶ Δανιὴλ ἀπολέσας τὴν ἰσορροπίαν κατέπεσε βαρὺς τρία βήματα μακράν· τὸ παιδίον ἐρχόμενον κατόπιν καὶ τρέχον πρὸς βοήθειαν τοῦ ἱερέως, ἐπαλινδρόμησε μετ' ὀλίγα ἄλματα καὶ ἐκρύβη ὀπισθεν βράχου, ὁποθεν μετὰ φρίκης εἶδε σκηνὴν τραγικωτάτην· σῶμά τι μελανὸν ἐξεληθὸν ἐκ τῆς λόχμης ἐπέπεσε κατὰ τοῦ κατακειμένου ἔτι ἱερέως· λεπίς ἐγχειριδίου ἀπήστραψεν εἰς χεῖρας του, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν ρόγχοι ἀνθρώπου σφαζομένου ἀντήχησεν ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ τῆς νυκτός. Πάραυτα δὲ ἡ μαύρη σκιά κατελθοῦσα εἰς τὴν φάραγγα ἐξηφανίσθη, ἐνῶ τὸ παιδίον ἄφωνον καὶ ἀκίνητον ἐκ τοῦ τρόμου παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν ὅπου εἶχε κρυβῆ· τὸσον παρέλυσαν τὰ μέλη του, ὥστε οὔτε νὰ φύγῃ οὔτε νὰ προχωρήσῃ ἠδύνατο· γονυπετοῦν ὀπισθεν τοῦ βράχου ἤρχισε τέλος κλαῖον γοερῶς, ἐκεῖ δὲ εὐρέθη περὶ τὰ ἐξημερώματα ὑπὸ τῶν πρώτων διαβατῶν, οἵτινες μεταβαίνοντες εἰς τὴν πανήγυριν ἔστησαν ἐν ἀπογνώσει πρὸ τοῦ θύματος ἐκείνου ἀγνώστου πάθους, ἐκ τῶν ἐνδυμάτων ἀναγνωρίσαντες τὸν ἐφημέριον τοῦ χωρίου των· ἡ ἡμίονος εἶχε γίνει ἄφαντος· τότε ἀναβιάσαντες τὸ πτώμα ὡς σάκκον ἀχύρων ἐπὶ τινος τῶν ἰδικῶν των ζώων ἐξεκίνησαν πρὸς τὸν πύργον, ἔνθα συνέβησαν τὰ ἀνωτέρω περιγραφέντα.

Μετὰ τὴν κατάθεσιν διέταξεν ὁ προστὸς εὐσταλεῖς τινὰς νέους νὰ μεταβῶσι καὶ ἐρευνήσωσιν ἐπὶ τόπου πρὸς εὕρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ θύματος, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ εὕρεθῇ· ἐν τῷ μεταξύ συνέταξεν οὗτος τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τῆς νήσου, καὶ ἐφρόνισε περὶ μετακομίσσεως τοῦ πτώματος εἰς τὸ χωρίον Α· οὔτινος οἱ κάτοικοι ἐν πανδήμῳ ἐκδηλώσει πένθους ὑπεδέχθησαν τὸν νεκρὸν τοῦ σεβασμίου πνευματικοῦ πατρός των γύνοντες δάκρυα εἰλικρινοῦς θλίψεως. Γενικῇ ὁμως ἐπεκράτησε γνώμη νὰ μὴ γίνη ἡ ταφὴ τοῦ νεκροῦ πρὶν ἐξαντλήσωσιν ἅπαντα τὰ μέσα πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς κεφαλῆς· πολλοὶ ὑπέθετον ὅτι αὕτη ἐγένετο βορὰ τῶν θωῶν, ἔκλινον δὲ νὰ τὸ παραδεχθῶσιν ὅλοι, ἀφοῦ εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν ἐρευναι δύο ὁλων ἡμερῶν.

Ἐνῶ δὲ ἀπελπισθέντες ἡτοιμάζοντο νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ταφὴν κατὰ τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν, παρουσιάζεται αἴφνης ἀπὸ τῆς πρωίας βοσκὸς ἐκ τῶν πέριξ, φέρων ἐντὸς σάκκου τὴν μακρόκομον καὶ γενειῶσαν σεπτὴν κεφαλὴν. "Ἄκρα εὐλάβεια καὶ συγκίνητις κατέλαβε τοὺς χωρικοὺς ἐπὶ τῇ διηγήσει τοῦ ποιμένου· ἐγερθεῖς τὴν τελευταίαν αὐτὴν νύκτα ὅπως σέβει τὴν διψάν του

καὶ διευθύνας τυχαίως τὸ βλέμμα πρὸς τὸ βαθύτερον μέρος τῆς φάραγγος, παρὰ τὴν ὁποίαν διεπράχθη ἡ δολοφονία, διέκρινε φῶς τι αἰωρούμενον παραδόξως ἄνωθεν θάμνου πυκνοῦ· κεντηθείσης τῆς περιεργείας του, κατέβη καὶ ἐπλησίασε μετὰ κόπου, ἔνεκεν τοῦ λίαν ἀποκρήνου ἐκείνου μέρους, ἵνα μάθῃ τί ἦτο ἡ πυρίνη γλῶσσα ἣν ἔβλεπε· ἀλλ' αὐτὴ μὲν ἐχάθη ἅμα τῇ προσεγγίσει του, ἐρευνήσας δ' ἐκεῖνος ὑπὸ τὸν θάμνον ἀνεκάλυψε μετὰ θρησκευτικοῦ δέους τὴν κεφαλὴν ἣν καὶ ἀμέσως ἀνεγνώρισεν. Ἡ φήμη αὕτη ταχέως ἐκυκλοφόρησε· ὅλοι δὲ τότε συνδυάζοντες τὴν ἐμφάνισιν τοῦ θείου πυρὸς πρὸς τὴν σύμπτωσιν τοῦ τραγικοῦ γεγονότος κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐωρτάζετο ἡ Ἀποτομὴ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου, καὶ πρὸς τὸ ἐντελῶς ἄσπρον τοῦ τριημέρου νεκροῦ, ἐπέστησαν ὅτι ὁ ἁθῶς ἐκεῖνος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος κατετάχθη ἐν οὐρανοῖς εἰς τὸν χορὸν τῶν Ἀγίων. Προσαρμισθείσης δὲ τῆς κεφαλῆς εἰς τὸ σῶμα διὰ ραφῆς, ἐτάφη τοῦτο ἐν κατανύξει καὶ πρωτοφανεῖ πομπῇ· τότε δὲ μόνον κατὰ τὴν κηδεῖαν παρατηρήθη ἡ ἀπουσία τοῦ διακόνου Σωφρονίου, ὃν ὑπέθετον κατ' ἀρχὰς ὡς οἰκουροῦντα ἔνεκεν τῆς γνωσθείσης ἀδιαθεσίας του.

Ἀνεζητήθη εἰς τὰ περίξ χωρία, ἐστάλησαν ἄνθρωποι εἰς τὰ μοναστήρια ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, ἧς διηγέρθησαν αἱ ὑπόνοιαι, ἀλλ' οὐδαμοῦ εὐρέθη· μόνον μετὰ πολλοὺς μῆνας ἠκούσθη ὅτι εἶχε διέλθει εἰς τὴν ἀπέναντι Μικρασίαν. Ἡ δὲ ὡραία χήρα Παπαδιδά τί ἀπέγεινε; Κατάκλειστος καὶ ἀθέατος διήγαγεν ἐπὶ ἐν ἔτος ὑπὸ τὴν πατρικὴν στέγην, ἐξαίφνης δὲ πρῶϊαν τινὰ διεδόθη ὅτι κατέλιπε τὴν Σάμον ὀριστικῶς ὅπως ζήσει εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀδυνατοῦσα νὰ μένῃ ἐν μέσῳ τῶν ἀπαισίων ἐκείνων ἀναμνήσεων.

Ἐτη πολλὰ παρήλθον ἔκτοτε καὶ πρόσωπα καὶ πράγματα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς λήθης.

Ἐν τούτοις κάτοικοί τινες τοῦ χωρίου Α' διέδιδον ὅτι ἐβεβαιώθησαν παρὰ ζυμepόρων ἐλθόντων ἐξ Ἀνατολῆς, ὅτι ὁ Σωφρόνιος ἀποβαλὼν τὸ ράσον καὶ κείρας τὴν κόμην καὶ τὸν πώγωνα ἐνυμφεῖθη τὴν Κυρὰ Λενίτσαν ἣτις εἶχεν ὑπάγει πρὸς ἀναζήτησίν του, καὶ ἡ ἔνωσις των ὑπῆρξε καρποφόρος, διότι τρία ἢ τέσσαρα ὡραῖα τέχνα περιεκύχλουν τὸ ἐνοχον ζεύγος, ἅτινα ἀνδρωθέντα ἐπέστρεψαν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως τῶν γονέων των χάριν τῆς κτηματικῆς αὐτῶν περιουσίας, ἣν εἶχε καταλίπει ὁ ταχέως ἀποβιώσας Καράμπελας.

Ὁ αὐτοκαθαίρεθεις διάκονος δὲν ἔζησε καὶ οὗτος ἐπὶ πολὺ· ἡ τῷσι τῆς συνειδήσεως ὡς σάραξ τὸν κατέτρωγε καὶ προώρως

κατήλθεν εἰς τὸν τάφον, ὅταν τῷ ἀνηγγέλθη ὁ θάνατος τῆς ἐπίσης ἐκ μαρasmus θανούσης ἀτυχoῦς μητρός του.

Μόνῃ ἡ ὠραία Παπαδὶς ἔφθασεν εἰς βαθὺ γῆρας . . . Τί ἄρα γε συνετέλεσεν εἰς τοῦτο ; Μὴ ἡ γυναικεῖα εὐαισθησία ἡ ἀπ' αἰῶνων ὑμνουμένη ὑπὸ τῶν ποιητῶν εἶναι τι ἀνυπόστατον καὶ πλάσμα τῆς εὐπετοῦς αὐτῶν φαντασίας, ἥτις βλέπει ὅ,τι θέλει νὰ βλέπῃ ;

Εἶναι τοῦτο ζήτημα ὑπερβαῖνον τὰς δυνάμεις ἀπλοῦ ἀφηγητοῦ καὶ ἀναγόμενον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν ψυχολόγων.

Ἐν Σάμῳ τῇ 20ῇ Αὐγούστου 1894.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

(Sonnet)

Ἀκόμα δὲ ἑαρέθηκες, μικροῦλά μου, τὴν ἐξοχή ;
Δὲν ἔκαρες ἀποφασίῃ τ' ἀφήσης τ' ἀκρογιάλι ;
Τὰ μαῦρα ρέφη τ' οὐρανοῦ δὲ σοῦ θυμίζουσι τὴν βροχή,
Τὸ κρῦο, τ' ἀστραπόβροντα καὶ τὴν ἀρεμοζάλη;

Σὲ κάθε φύσημα ψυχρῶ, σὲ κάθε ἀρεμοταραχῇ
Ἐγὼ τρομάζω σὰν πουλὶ καὶ γέρω τὸ κεφάλι
Μὲ λύπη καὶ μὲ συλλογῇ, γιατί ἡ καρδιά μου ἡ φτωχῇ
Θαρρεῖ πῶς τὴν λησιμόρησε ἡ τῆς ἐξοχῆς τὰ κάλλι.

Ἄχ ! οἱ θλιμμένοι στίχοι μου ποῦ ἔγραψα γὰρ σένα
Θεὲ γὰρ σοῦ ποῦ τί δάκρυα ἔχω κρυφὰ χυμένα
Γὰρ τὴ φωτὶ τῶν χωρισμῶν ποῦ μ' ἔκαιε κάθε στιγμή !

Μὰ ὅλα μου τὰ βάσανα θὰ ξεχασθοῦνε κι' οἱ καῦμοι
Ὅταν σὲ ἴδω μὲ τὸ καλὸ καὶ τὸ γλυκὸ σου στόμα
Μοῦ πῶς μὲ ἠθυμούσανε, πῶς μ' ἀγαπᾷς ἀκόμα . . .

[Σμῦρνη]

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΕΡΜΠΙΝΗΣ